

de Zelfzwichter

2014 / 1

De heren van de Eva
Een spaarpot als molen
Jubilea: De Widde Meuln in Ten Boer

de Zelfzwichter

Jaargang 18, nummer 1

maart 2014

ISSN 1877-7732

Losse nummers: 4 euro plus porto

De Zelfzwichter is het kwartaalblad van
HET GRONINGER MOLENHUIS.

Het blad verschijnt in de maanden maart,
juni, oktober en december.

Donateurs van de Stichting Het Groninger
Molenhuis ontvangen het blad automatisch.

DONATIES

Minimaal 16 euro per jaar

Het Groninger Molenhuis

Lopende Diep 8, 9712 NW Groningen

(050) 313 00 52

info@groningermolenhuis.nl

www.groningermolenhuis.nl

Rekeningnummer: 1219317

REDACTIE

Tineke de Danschutter, Johan van Dijk,
Janneke Harmsma, Jan Kugel, Thea Pol
redactie@groningermolenhuis.nl

Aan dit nummer werkten mee:

Herman Bink,

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden artikelen in te korten en/of
aan te passen. Overname van artikelen is
eerst na overleg met de uitgever toegestaan.

Vormgevingsconcept

Dineke Buist

Opmaak

Bert Holtkamp

Drukwerk

Drukkerij Tienkamp

Oplage

700 exemplaren

Sluitingsdatum

kopij 2014/2

10 april 2014

OMSLAG-thema 2014: Molens leven!

In 2014 is het thema van de Zelfzwichter Molens leven!

Het hoofdartikel gaat over de 'stamgasten' van molen Eva
in Usquert.

Foto: (voorkant) Jelte Oosterhuis

Foto: (achterkant) Elmer Spaargaren

Achtergrond: Krimstermolen Zuidwolde

AudoCAD-tekening: Lammert Groenewold

Voorpagina's 2014:
Molens leven!

- 3 De heren van de Eva
- 6 Een spaarpot als molen
- 8 Museale molenvondst
- 11 Jubilea
- 15 Ander molennieuws
- 16 Bezoekcijfers 2013
- 17 Verrassende molenfoto
- 19 Molenonderhoud
- 23 Agenda

Achterpagina's 2014
Jubilea

Het Groninger Molenarchief is gevestigd
in het Groninger Molenhuis
Lopende Diep 8, 9712 NW Groningen
(050) 313 00 52
(geopend maandag t/m woensdag)
molenarchief@groningermolenhuis.nl

MOLEN DE DAVID OP HET TERREIN VAN
OLM HET HOOGELAND WARFFUM
MARTIJN SCHOLTENS

Zelfzwichter

Een wieksysteem met kleppen die automatisch
openen en sluiten afhankelijk van de wisselende
windkracht. Eén van de verbeteringen ten
opzichte van de oudhollandse zeilwieken.

De heren van de Eva

De koren- en pelmolen Eva in Usquert is een voorbeeld van een molen die een belangrijke plek in het dorp inneemt. Niet alleen door zijn grote fysieke verschijning, maar ook doordat molen en molenerf centrum van tal van activiteiten in het dorp zijn. Zelfzwichter-redacteurs Janneke Harmsma en Johan van Dijk gingen op een koude zaterdagmiddag in gesprek met de molenaars en de 'stamgasten' onderin de molen.

Langs de Groninger molens

De oplettende treinreiziger kan op het relatief korte stuk spoor tussen station Groningen Noord en station Usquert een groot gedeelte van het Groninger molenbestand zien. Zodra de trein de stad uitrijdt zie je de Wilhelmina in Noorderhoogebrug opdoemen, snel gevolgd door 't Witte Lam in de velden tussen de stad en Zuidwolde. Aan de andere kant tussen de kale bomen zie je het wiekenkruis van de Eolus aan het Aduarderdiep. Na de Koningslaagte, de Aeolus in Adorp, en in de verte de Dekkerwieken van de Krimstermolen en de molens van Wetsinge, Garnwerd, Feerwerd en Onderdendam aan de horizon passeren we de beide draaiende Winsumer molens. In de verte zien we daarna Hollands Welvaart in Mensingeweer, de tijdelijk onthoofde De Lelie in Eenrum, De Jonge Hendrik in Den Andel en in Warffum is vanuit de trein de recent opgebouwde David te zien in het beschermde dorpsgezicht. Als je de andere kant op kijkt zie je in de verte de Grote Geert in Kantens liggen. Zodra de trein Warffum na de passeerstap met de trein uit Roodeschool weer verder rijdt, zien we de wieken van de Eva er lustig op losdraaien. Met enkele andere

treinreizigers stappen we de trein uit en lopen we langs het bekende raadhuis van Berlage naar de molen toe.

Een bijzondere molen

De geschiedenis van de enige overgebleven Usquerder molen gaat enige eeuwen terug. Op de locatie waar de huidige molen staat, stond al vóór 1628 een standerdmolen. In 1818 werd de standerdmolen vervangen door een zeer forse achtkante bovenkruier met stelling op een zwaar uitgevoerde stenen onderbouw. Het achtkant was afkomstig uit Bedum, waar de Eva als poldermolen met 'echtgenoot' Adam een polder

bemaalde. Adam staat na enig omzwerven nog steeds in Delfzijl en valt op door dezelfde forse constructie. De originele Eva verbrandde in 1890 en werd direct herbouwd op de originele onderbouw uit 1818. De huidige molen werd bij de bouw voorzien van zelf-zwichting en zelfkruiging en was daarmee één van de eerste molens in Nederland met dit systeem. Dit na de bewezen diensten van de zelfzwichting op het molentje dat nu in Warffum als De David uitkijkt op zijn grote, maar jongere zuster Eva. De zware koren- en pelmolen in Usquert kreeg echter ook een staart en bij een storm waaide de zelfkruiging met twee windrozen stuk doordat de molenaar de staart vastgezet had. Tot ongeveer de Tweede Wereldoorlog bleef de molen in bedrijf en raakte daarna in verval.

Stamtoavel

Jarenlang had Radio Noord het programma 'De Stamtoavel' waarin een aantal heren in het Gronings sterke verhalen en moppen vertelde. Wie niet beter weet zou denken dat dit programma werd opgenomen in de Eva. Naast molenaars Willem Huizenga en Schelte Doornbos is er een groot gezelschap van (oudere) heren aanwezig onderin de molen die gezellig aan de koffie met meegebracht gebak zitten. Molenaar Willem Huizenga, soms aangevuld door zijn broer Henk, vertelt dat een restauratie door de bekende molenmaker Medendorp in de jaren '50 de molen degradeerde tot een statische gemeentepslog in eigendom van de toenmalige gemeente Usquert. Fokko Padje, naast de gebroeders Huizenga één van de bestuursleden van de Stichting Molenvrienden Eva, vertelt over die periode: 'Op de eerste zolder van de molen werd als gevolg van een gemeentelijke verordening rond 1967 een hok afgetimmerd voor hondsdolle honden.' Padje was zelf in die tijd in dienst van de gemeente en werkte in die tijd regelmatig in de werkplaats en opslagruimte die de Eva toen was. Ook werd spul opgeslagen in de molen

dat bij slecht weer op het Wad aanspoelde. In 1979 was de molen wederom zeer vervallen en een aantal toen nog jonge mannen uit het dorp trok zich het lot van de molen aan. Een aantal van deze heren, waaronder de twee molenaars, vormt nog steeds de kern van de 'stamtafel' onderin de molen. Na de restauratie van de molen hebben de mannen zich in 1984 verenigd in de zojuist aangehaalde Stichting Molenvrienden Eva. In de jaren daarvoor was de molen weer in maalvaardige toestand hersteld. De stichting ondersteunde de vrijwillige molenaars met hand- en spandiensten en daarnaast financiële bijdragen voor klein onderhoud. De gemeente bleef eigenaar, bij de herindeling van 1990 ging de molen over naar de gemeente Hefshuizen, vanaf 1992 Eemsmond genoemd. De nieuwe gemeentelijke herindeling die op stapel staat brengt dan ook veel herinneringen naar boven, zeker bij Jan Toonstra uit Warffum die ondermeer voor de vroegere gemeenten Warffum en Usquert en later voor De Marne werkte. De heren hopen dat ook na de nieuwe herindeling de molen in goede handen blijft. De Eva kreeg in 2000 de laatste restauratie in opdracht van de gemeente. Hoewel de molen in goede conditie verkeert zijn de roeden van het wiekenkruis helemaal 'op'. Door de slechte staalkwaliteit uit het begin van de jaren '80 zitten de roeden vol met gaten. De molenaars kunnen nog met de molen draaien, maar gelukkig heeft de gemeente voor 2014 een vervanging van het wiekenkruis op het programma staan.

De molen in het dorp

Naast de ondersteuning van de vrijwillige molenaars zorgt de Stichting Molenvrienden Eva ook voor tal van andere activiteiten. Tiemen Bos is ook bestuurslid van de stichting en is daarvan een aantal jaren voorzitter geweest. Bos heeft jarenlang een bakkerij in Usquert gehad, maar elk jaar op Oudejaarsdag pakt hij zijn oude ambacht weer op. De ruime molen bleek namelijk

een uitstekende locatie te zijn voor het bakken van oliebolletjes 'In 2013 bakken we voor de 19e keer oliebolletjes in de molen. In 2014 tijd voor een feestje dus! In totaal bakken we elk jaar tussen de 2000 en 3000 oliebolletjes' vertelt Bos ons. Niet alleen Usquerters zijn dol op de oliebolletjes uit de molen, uit de hele provincie komen mensen speciaal naar Usquert toe om in de Eva hun oud-en-nieuw-lekkernijen te halen. Ook op tal van andere dagen is de Eva een belangrijke locatie in het dorp. Elk jaar wordt er koffie geschenken tijdens de jaarlijkse braderie op Bevrijdingsdag en is de molen een markant herkenningspunt tijdens de wielerronde die jaarlijks in Usquert wordt gehouden. Het bord met 'Koffie in de molen' verradt dat de molen dikwijls als koffieschenkerij gebruikt wordt. Sinds enkele jaren is de molen gelukkig ook voorzien van een toilet en een klein keukentje. Voor die tijd moesten de molenaars hun jerrycan bij de buitenkraan van de buurman vullen en waren de molenaars, stamgasten en bezoekers voor de sanitaire voorziening aangewezen op de bosjes tussen de molen en de plaatselijke begraafplaats...

De molen en de landbouw

Wie de heren aan de stamtafel laat voor wat ze zijn en verder naar boven klimt, wordt verrast door de grote hoeveelheid landbouwmaterialen die in de molen te vinden zijn. Daarnaast is de molen voorzien van een complete pellerij, malerij en heeft het ook nog de beschikking over een werkende elektromotor die een aantal werktuigen aan kan drijven. Eén van de stamgasten die veel over de landbouw weet te vertellen is Dirk van der Heide. Deze ex-politieman publiceerde eerder over het illegaal draaien van olie voor verlichting in de oorlog.

Heden en verleden

De stamtafel in de Eva is eigenlijk spontaan ontstaan. Mensen komen en gaan, maar het clubje heren dat stevast in de molen zit op zaterdag is redelijk trouw. Als één van de heren zonder tegenbericht niet komt vraagt de rest zich al snel af waar diegene blijft. Molenaar Huizenga vertelt dat het echte klussen op de molen meestal op woensdag plaatsvindt als de meeste stamgasten er niet zijn. Op zaterdagmiddag zorgen de molenaars, zodra de molen draait, voor de koffie en hun stamgasten. Doordeeweeks hebben ze dan tijd voor hun klussen nu zowel Willem als Schelte gepensioneerd zijn. Wat er aan de 'Stamtoavel' verder besproken wordt is strikt vertrouwelijk, maar wij kunnen wel een tipje van de sluier oplichten. Veel gaat over Usquert en zijn inwoners in vroegere tijden, de heren zijn goed op de hoogte van wat er zich voor en achter de schermen van het dorp heeft afgespeeld. Ook actuele zaken, zoals de achteruitgang van de bedrijvigheid op het platteland, de teloorgang van de plaatselijke midden-

stand en ook de opheffing van de zelfstandige kerkelijke gemeente binnenkort. Alles gekruid met de nodige, soms zwartgallige, humor. Als het buiten begint te schemeren verlaten de stamgasten ook één voor één de molen weer. Nadat we de molen van top tot teen hebben bekeken gaan wij na een laatste kop koffie weer richting het station. Het is stil op straat en bij winterdag is er niet zo veel te beleven in het dorp. De heren hebben het nog niet zo slecht getroffen met hun gezellige plek in de molen! Als de trein het stille dorp weer verlaat zwaait de verlichte draaiende Eva ons een warm en rustig afscheid.

BIJSCHRIFT

Een spaarpot als molen

Onlangs kwam ik in het bezit van een spaarpot, uitgevoerd als een ronde stenen molen. Het model is gemaakt van koper en is 10 centimeter hoog, inclusief de wieken is het 15 centimeter hoog. De bodemmiddellijn bedraagt 8 centimeter. De kap is afneembaar en boven in is een gleuf gemaakt.

Op de bodemplaat is de naam van de vereniging te lezen, die deze spaarpot uitgaf, namelijk Ver. V. Ned. Melkinr. Vereniging van Nederlandse Melkinrichtingen.

Dit staat voor de Nederlandsche Melk-Industriële Vereniging. Deze vereniging is ontstaan uit een in 1904 opgerichte 'Bond van Melkinrichtingen en Fabrieken', die kort daarna, in 1905, zijn naam in 'Nederlandsche Melkhygiënische Vereniging' N.M.V. veranderde.

Na een afsplitsing van de meer wetenschappelijke tak, het Genootschap tot bevordering van de Melkkunde, werd de naam veranderd in Nederlandsche Melk industriële Vereniging (Nemi Ver).

In die tijd had de vereniging circa 300 leden, waaronder zowel coöperaties als particuliere melkinrichtingen. Daar dit in de praktijk echter alleen particuliere waren, ging deze vereniging in 1922 samen met de VVZ. (Vereniging van Zuivelindustrie) met een nieuwe naam: VVZM.

De spaarpot werd in de jaren twintig-dertig van de vorige eeuw aan de leden beschikbaar gesteld.

Karnton

Een tweede spaarpot die ik verwierf, betreft een karnton, die eveneens is uitgevoerd in geel koper en ongeveer 10 centimeter hoog is.

Door het deksel van de ton steekt de pols, waaraan aan het eind het polsblad is bevestigd.

De echte kartonnen waren vaak van vurenhout gemaakt en voorzien van 4 of 5 ijzeren hoepels, dikwijls nog van boven versierd met een koperen hoepel. De hoogte was 11/4 - 11/2 meter, de ronde opening van boven had een middellijn van 60-70 cm, de bodem een middellijn van 75-80 cm. Het eikenhouten polsblad was van 8-10 gaten van 11 cm middellijn voorzien. De polssteel stak 1/2 meter boven de karn uit. Met dat bovendeel werd bij het handkarnen de polsbeweging in de karn gemaakt.

Karnen werd in het laatst van de 19e eeuw op veel boerderijen nog met de hand gedaan, waarbij de meid of boerin zelf aan de karnpols stonden. Grote boerderijen hadden vaak een ros-karnmolen, die werd aangedreven door een paard. Ook werd gebruik gemaakt van hondentredmolens.

De melk werd eerst te romen gezet en de room werd de volgende dag gekarnd. De ondermelk werd gebruikt als veevoer.

Er werd 10-15 minuten gekarnd om de klonten weg te krijgen. Was de melk tot afscheiding van de bovendrijvende boterdeeltjes gebracht, dan liet men de karn een kwartier stilstaan. Daarna werd weer tien minuten gekarnd en wanneer men de iets naar boven getrokken karnpols enkele malen omdraaide, dan verenigden de boterdeeltjes zich tot een kluitje en de boter was gereed en kon een half uur later worden afgenomen.

In de provincie Groningen zijn nu nog steeds ros-karnmolens te zien en wel in de boerderij 'Zuidpool' te 't Lage van de Weg (bij Uithuizen), in het Openluchtmuseum Het Hoogeland te Warffum, in de museumboerderij bij de borg Verhildersum te Leens en in de rosmolen in de vesting Bourtange tegenover de standerdmolen. Deze laatste kan ook gekoppeld worden aan een maalstoel.

In het Ostfriese Mühlenmuseum Pewsum, ten noorden van Emden, is een hondentredmolen te zien, waarmee de melk werd gekarnd.

Naast bovenvermelde modellen gaf de vereniging NEMI ook spaarpotten uit als een melkbus, een hondenhok met hond getiteld 'Hector waecht' en een ovale melkkan.

In 1930 kwam men met een inktstel getiteld 'De melkwinning in beeld'. Het was uitgevoerd als een weide met op één hoek een hekwerk, waarop een melkbus met teems (melkzeef) en een emmer was geplaatst. Het model is 16,5 x 9,5 centimeter groot en

uitgevoerd in geel en rood koper. Het inktstel kon verkregen worden tegen inlevering van 20 NEMI-coupons bij een leverancier in de periode van 1 oktober tot 31 december 1930.

**1e LUSTRUM VEREENIGING
„NEMI”
NEMI-MÉLANGE
JUBILEUM GESCHENK
KOPEREN SPAARBUSJE**

Tegen inlevering van acht coupons gedurende October 1928 een fraai koperen spaarbusje. Een zijlipje van elk pakje is als coupon bedrukt.
**BOVEN ALLE GOEDKOOPE EN GOEDKOOPE MELANGE-
SOORTEN VERHEFT ZICH DE NEMI (Nederl. Melkinrichtingen)
MÉLANGE. ¼ PONDSPAKJE 37½ CENT.**

ADVERTENTIE IN HET BLAD 'HET VADERLAND' VAN 30
SEPTEMBER 1928.

4732

Red Apple River & Fox-
Washburne

Dec 9th 1925

20.17

Red Apple River & Fox-
Washburne
Dec 9th 1925
20.17

Museale molenvondst

RHC Groninger Archieven

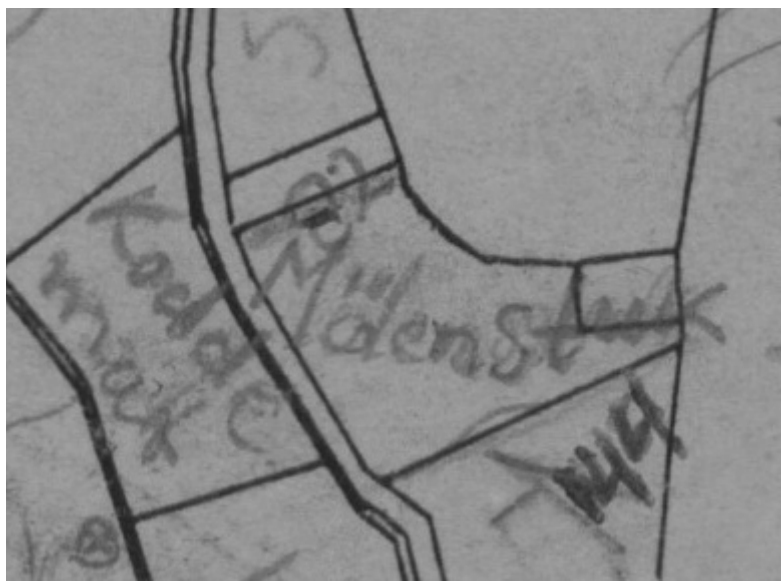
Mölenstuk en Mölenkaamp

(Verdwenen) molens leven voort in veldnamen

In de collectie van de Groninger Archieven bevindt zich een prachtige verzameling met veldnamen uit de provincie (toegang 1854: Verzameling Groninger veldnamen). Deze namen geven een interessant beeld van het landschap en het leven van het nabije verleden. Wie goed kijkt vindt hierbij ook sporen van verdwenen molens terug.

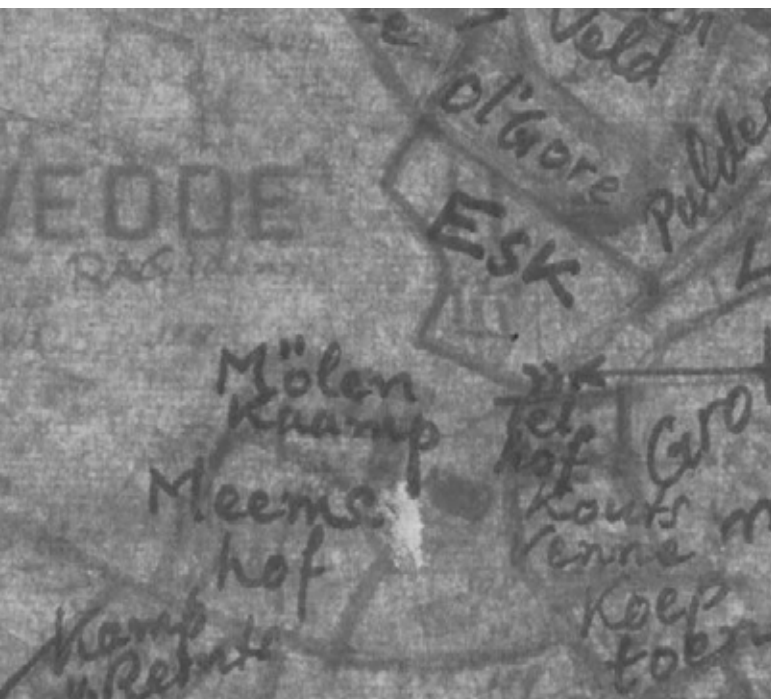
Veldnamen benoemen de niet-bewoonde, kleinere onderdelen van het landschap. Ze werden gebruikt voor het dagelijks leven op het platteland en kennen in beginsel vooral een mondelinge overlevering. Als een boer vroeger aan zijn knecht opdroeg het gras van de Kleine Maden te maaien, dan wist hij waar hij aan het werk moest. Veldnamen zijn dus handig om te oriënteren en te communiceren. Daarnaast bakenen veldnamen bezit en gebruiksrechten af en zorgen ze soms voor een blijvende herinnering aan belangrijke gebeurtenissen of bijzondere plekken.

De veldnamencollectie van de Groninger Archieven bestaat uit veel materiaal dat in de jaren 70, 80 en 90 van de vorige eeuw is vastgelegd door bodemkundige Jan Wieringa. Hij werkte voor het inmiddels ter ziele gegane Nedersaksisch Instituut van de Rijksuniversiteit Groningen. Wieringa trok erop uit en vroeg mensen in het veld naar de namen van hun directe omgeving. Daar legde hij lijsten van aan en ook tekende hij die namen in op kaarten. Vooral deze kaarten geven een prachtig beeld van het landschap en het (boeren)leven van vóór de ruilverkavelingen; ongeveer uit de eerste

half van de twintigste eeuw. Vermeldingen van molens ontbreken daarbij niet! In de Oostpolder bij Noordlaren, aan de westoever van het Zuidlaardermeer heeft Wieringa bijvoorbeeld de veldnaam Mölenstuk opgetekend (zie de detailafbeelding van 1854-71). Tegenwoordig is daar geen molen meer te zien, maar die heeft er tussen 1891 en 1915 wel gestaan, om de landerijen van het toenmalige waterschap Oeverpolder te bemalen. In 1915 nam het stoomgemaal van de Oostpolder deze bemaling over, was de molen overbodig geworden en werd deze afgebroken.

In Westerwolde vind je ook molenveldnamen terug. Bij Ter Wupping bijvoorbeeld Mölenkaamp (zie de

detailafbeelding van 1854-110). Kaamp komt van kamp en dat staat voor een omheind perceel land. Mölen-kaamp zou heel goed het omheinde veld naast of nabij een molen kunnen zijn geweest. Nergens is echter iets terug te vinden van een molen die bij Ter Wupping gestaan heeft. Wieringa vermeldt op een veldnamenlijst een Meulenkamp bij Ter Wupping (dat moet wel dezelfde veldnaam zijn), waarbij hij oppert dat het verwijst naar een watermolen bij het nabijgelegen gehucht Veele (plusminus 1700).

Een aantal kaarten uit de Verzameling Groninger veldnamen is online te bekijken via de website www.groningerarchieven.nl. Vooral grote overzichtskaarten van Westerwolde (inventarisnummers 110, 111, 118) en het Gorecht (inventarisnummer 191, 194) zijn hierbij bijzonder interessant. Neemt u eens een kijkje. Er zijn daar meer veldnamen op te zien die verwijzen naar een molenrijk(er) verleden.

Sebastiaan Vos
Publieksadviseur RHC Groninger Archieven

Bronnen:

- Regionaal Historisch Centrum Groninger Archieven (RHC GrA), toegangsnr. 1854, Verzameling Groninger veldnamen , inv. nr. 71.
- RHC GrA, Verzameling Groninger veldnamen, inv. nr. 110.
- RHC GrA, Verzameling Groninger veldnamen, inv. nr. 135.
- Regionaal Historisch Centrum Groninger Archieven (RHC GrA), toegangsnr. 2489, Documentatie Groninger molens 1816-2008, inv. nr. 268.
- RHC GrA, Documentatie Groninger molens 1816-2008, inv. nr. 291.
- www.molendatabase.nl.

TEKST EN FOTO'S HERMAN BINK

Jubilea

In 2014 worden in de nieuwe rubriek 'Jubilea' molens of molenorganisaties in het zonnetje gezet, die dit jaar een jubileum vieren. In dit nummer aandacht voor koren- en pelmolen De Widde Meuln in Ten Boer, dat op 6 september aanstaande het 175-jarig bestaan viert. Een gesprek met voorzitter Jan van Bruggen en met Jakob Hoogakker, die het jubileumboek schrijft.

175 JAAR 'WIDDE MEULN' in TEN BOER

Bij Koninklijk Besluit komt er in 1839 toestemming in het gehucht Boltklap bij het dorp Ten Boer aan het Damsterdiep een nieuwe molen te bouwen. De bouw, door een tot nu toe onbekende molenbouwer, wordt voortvarend aangepakt. In 1840 is de molen bedrijfsvaardig. Jan van der Heide en Arend Cornelis Pol, de eerste eigenaren, kunnen aan de slag. Het is een van de ruim 30 molens die er ooit langs het Damsterdiep hebben gestaan. De romp van deze molen, een

pelmolen, is conisch. Bij de bouw zijn gele bakstenen gebruikt.

Al vijf jaar later voegt men maalstenen toe en kan er ook graan gemalen worden. Tientallen jaren zijn molenaars er actief geweest de bevolking in de wijde omtrek te voorzien van de nodige grondstoffen voor het vervaardigen van hun dagelijks brood, koek en allerlei lekkernijen. Ook boeren met vee konden er terecht voor veevoer.

“Wie leeft van de wind?”

De molenaar

Maar die wind laat het ook regelmatig afweten. Als de elektromotor begin 20e eeuw in de molenwereld zijn intrede doet, besluit de molenaar van deze molen bij windstilte ook te malen op elektra. (1922) Later neemt de elektromotor het werk helemaal over. Dat blijft zo tot in de jaren 50. Onderhoud aan wieken, kap en stelling is duur, ook in die tijd al, maar nu niet meer nodig. Die overbodige onderdelen worden vanaf 1935 gaandeweg verwijderd.

Het is 1936. Van de eens fraaie, trotse molen staat alleen de kale ronde romp nog overeind. Een trieste aanblik.

Zo staat hij jaren te kijk....Handelaren uit Ten Boer krijgen een idee. Ze hangen er vanaf de weg goed zichtbaar een reclamebord op met de tekst:

*KOOP ELDERS NIET
WAT TEN BOER U BIEDT*

Een grapjas plaatst er een komma in, waardoor de tekst enigszins van betekenis verandert:
‘Koop elders, niet wat Ten Boer u biedt’.

Plannen

Veel inwoners van Ten Boer zijn echter niet gelukkig met deze rompruïne. Als zij van de plannen horen om de molen te ontmantelen, starten ze meteen een actie om geld in te zamelen om de molen in zijn oude staat te herstellen. Het is crisistijd en het mislukt. Na de Tweede Wereldoorlog wordt er een nieuwe restauratiepoging ondernomen, ook zonder succes. Midden jaren vijftig komen de maalstenen geheel tot rust en alle restauratieplannen idem dito. Pas in 1990 komt een aantal molenaars met een plan de molen te herstellen, een plan waar ze tien jaar aan werken (de ‘Stichting Groninger Molenvrienden’). Maar geldgebrek gooit wederom roet in het eten. Toch lukt het ze in 2001 een nieuwe stelling op de molen aan te laten brengen. Molenbouwer Vaags uit Aalten voert het werk uit. Verder gebeurt er niets.

Een tweede leven

Om de molen toch van de dreigende ondergang te redden, komt een groepje erfgoedliefhebbers uit Ten Boer in actie. De stichting krijgt een nieuwe naam: ‘Stichting Widde Meuln’. Die neemt in 2003 de molen over (met enkele duizenden euro’s schuld). Er worden bronnen aangeboord en activiteiten ontplooid om aan het nodige restauratiegeld te komen. Dat lukt uiteindelijk en in 2005 brengt molenbouwer Jellema uit Burdaard een nieuwe molenkap aan en herstelt de romp. Die wordt wederom witgepleisterd. Uit die tijd stamt ook de nu officiële naam van de molen: ‘Widde Meuln’, zoals de mensen in de wijde omtrek van Ten

Boer hem al jaren noemen. Eindelijk, na ruim zeventig jaar, staat de molen er weer in zijn oude glorie bij. In 2007 feestelijk in gebruik genomen, is hij nu een van de twee molens die zijn overgebleven van de meer dan 30 die ooit langs het Damsterdiep stonden. Om de continuïteit te waarborgen is de molen sinds 15 december 2009 eigendom van Het Groninger Landschap.

Leven op de Widde Meuln

Er is een groep enthousiaste vrijwilligers op de molen actief. Zo laten vier molenaars woensdag- en zaterdagmiddag de molen draaien. Molengidsen ontvangen de gasten. Daar zijn fietsers bij van de fietsroute die langs de molen gaat. Tijdens het bezoek kan de elektrische fiets opgeladen worden want er is een ION-oplaadpunt. Heel bijzonder: voor rolstoelgebruikers of mensen die de steile trappen niet durven te beklimmen, is er een lift. Netjes weggewerkt, valt die bijna niet op. Er zijn in Nederland maar twee molens die daar over beschikken. Jaarlijks komen hier zo’n 1000 bezoekers. Die krijgen van molengids of molenaar een rondleiding en uitleg over het molengebeuren. Ze kunnen de tentoonstelling bekijken, die een beeld geeft van de geschiedenis van de molen en het gebied eromheen. De molen is maalvaardig. Er is een oventje aanwezig waarmee van het gemalen graan molenkoekjes gebakken kunnen worden. Regelmatig zijn er ook exposities met werk van kunstenaars. Via Het Groninger Landschap kunnen vrijwilligers van de Widde Meuln de cursus molengids bij het Groninger Molenhuis volgen. Die cursus is ooit voor het eerst in deze molen gegeven. “De eerste groep molengidsen kreeg hier hun diploma,” vertelt Jakob Hoogakker me. Hij is de schrijver van het jubileumboek (zie onder). “Later is de cursus molengids uitgerold over de hele provincie en werd het uiteindelijk een landelijk fenomeen.”

Jubileum

Molengids Hilda Messchendorp komt begin 2012 met het idee het 175 jarig jubileum van de Widde Meuln te gaan vieren. Een groep vrijwilligers van acht personen vormt een tijdelijke jubileumcommissie. Met drie van hen, Jan van Bruggen (voorzitter), Harm Messchendorp (secretaris) en John Havinga (penningmeester) praat ik erover. Ze zijn begonnen met brainstormen en het opstellen van een lijst. Een deel van het feest zal bestaan uit plichtplegingen, een deel uit vermaak. Het (voorlopige) programma ziet er als volgt uit:

Welkomstwoord - Jan van Bruggen voorzitter jubileumcommissie

Toespraak - André van de Nadort burgemeester van Ten Boer

Toespraak - Marco Glastra namens Het Groninger Landschap, eigenaar Widde Meuln

Jubileumboek - *Jakob Hoogakker* schrijver jubileumboek + uitreiking presentexemplaren
Rondgang expositie fotowedstrijd: 'Mooiste plekje Ten Boer'

Prijsuitreiking fotowedstrijd door 3-koppige jury
Paardentram tussen de molen en de boerderij van Langereis (+ vermaak) (voor de kinderen)

Muziek op het voorplein van de molen (of op de stelling)

Oude ambachten, onder andere vlegeldorsen door de Onstwedder Gaav'n

Streekproductenmarkt bij de kleine molen, de 'Bovenrijge'

Demo en verkoop broodbakken door bakker Henk Post.

Het feest is op zaterdag 6 september 2014 van 10.00 uur tot 17.00 uur.

Publiciteit

Via de Stichting Het Groninger Landschap wordt de pers ingelicht. De stichting beschikt over een zogenaamd mediapot voor alle dagbladen. Er komt een artikel in het plaatselijk blad 'BuurContact'. Het Dagblad van het Noorden schrijft over de fotowedstrijd. Twee dames uit de commissie onderhouden contact met de bokkeblaadjes.

Last but not least: aan de molen komt begin augustus tot begin september een groot spandoek te hangen om het feest aan te kondigen.

Jubileumboek

Jakob Hoogakker heeft het jubileumboek grotendeels klaar. Hij vertelt me er al bijna een jaar mee bezig te zijn.

Voor zijn werk, onder andere bij de Gasunie/Gasterra, heeft hij redelijk veel geschreven, strategiebepalingen bijvoorbeeld. Hij schreef een dictaat over een programmeertaal en meerdere artikelen over informatica en eveneens artikelen op het terrein van de energie.

Plezier in het schrijven zit bij hem in de familie. Vader schreef, broer en zus idem. Hij gunt mij een kijkje op het scherm van zijn computer. Daar zie ik de inhoudsopgave van het boek. Dat ziet er gedegen uit. Jakob toont mij een afbeelding van een kaart van Groninger uit 1868, ook in het

boek terug te vinden. Daarop heeft hij nauwgezet aangegeven, aan de hand van de coördinaten, waar de meer dan 30 molens tussen de stad Groningen en Delfzijl aan het Damsterdiep ooit gestaan hebben. "Het was een parelketting van bijna alle typen molens: korenmolens, oliemolens, zaagmolens, poldermolens en zelfs een mosterdmolen." Ook aan deze molens in het boek besteedt hij kort aandacht.

Jakob is zichtbaar enthousiast en vertrouwt me ook alvast de titel van het boek toe:

'Widde Meuln' 1839-2014'

'de laatste op rij'

Hij behandelt daarin 4 episoden:

1. bloeiperiode
2. het verval
3. de wederopbouw
4. 't vervolg.

Steeds staat de molen in de context van de ontstaans-geschiedenis van het Groninger landschap rond de molen.

Het boek is uitgebreid voorzien van originele en vaak unieke foto's en wordt gelardeerd met diverse anekdotes.

Het wordt een professionele uitgave: een gebonden boek met een linnen band. Het bevat ± 200 pagina's. Voorlopige oplage 500 exemplaren. De prijs? Bij voorintekening € 17,50. Later € 22,50.

En nu maar hopen dat veel mensen het kopen en op 6 september naar de molen komen om dit jubileum mee te vieren. Want dan draait de 'Widde Meuln' volop en bruist het van de activiteiten rond deze bijzondere, 175 jaar oude, wederom fraaie, witte molen.

Deze molen leeft!

MOLENSTEENMAKERIJ

Voor de beste kunstmaalstenen als ook blauwe basaltlavamaalstenen.

Tevens wrijfstenen, kweernen (romeins model)
demonstratiestenen (doorsnede: 10, 15 of 20 cm.)
en huishoudmolens.

Zeer snel en vakkundig scherpen van uw molenstenen en
maaltechnische adviezen.

www.molentenen.nl

Werkplaats: Rijksweg 146 6586 AB Plasmolen, Nederland

Telefoon: 024-696 36 54 / Fax: 024-696 36 57

GSM: 0653667686 / E-mail: molentenenmakerij@planet.nl

Mulder Pot - Kropswolde

KORENMOLEN **De Hoop**

Woldweg 70, Kropswolde.

Voor de zelfbakkers(sters):

- volkorenmeel
- tarwemeel
- viergranenmeel
- pannenkookmeel
- boekweitmeel

Openingstijden:

Donderdag en vrijdag 10.00-17.00 uur

Zaterdag 10.00-16.00 uur

Molenaar J.J. Pot

Telefoon (0598) 39 49 53

Wieringa molenbouwadvies

Geert Reindersstraat 20
9951 CC Winsum

t. 0595 44 31 92

m. 06 558 08 593

i. www.allinvestmentsbv.nl

e. a.wieringa.molenbouwadvies@gmail.com

Beleef Het Groninger Landschap

Steun natuur en erfgoed in Groningen

Kijk daarvoor op www.groningerlandschap.nl

of bel voor informatie: 050 - 313 59 01

Overige zaken en gebeurtenissen over en bij molens

ANDER MOLENNIEUWS

Groninger Molenweekend 14 en 15 juni 2014: Naar de molen!

Het Groninger Molenweekend vindt dit jaar plaats op zaterdag 14 en zondag 15 juni. Het centrale thema in 2014 is Naar de Molen! waarmee we willen refereren aan de plek die de molen inneemt in het landschap. Veel molens zijn opgenomen in wandel- en fietsroutes. Mogelijkheden voor een sportief Groninger Molenweekend dus!

Vrijwilligersavond donderdag 5 juni

De vrijwilligersavond is niet zoals gebruikelijk het weekend daarvoor op de vrijdagavond, maar op donderdag 5 juni. Dit in verband met het Pinksterweekend. De molenvrijwilligers zijn deze keer te gast in Slochteren waar de Fraeylemolen bezocht kan worden. In 'De Boerderij' op het terrein van Landgoed Fraeylaborg, wordt een heerlijke maaltijd geserveerd.

Tocht om de Noord

Erfgoedpartners/Molenhuis is dit jaar betrokken bij de organisatie van het bekende wandelevenement Tocht om de Noord. De tocht op 27 en 28 september heeft dit jaar het thema 'Ontdek de ziel van de Groninger molen!', en wordt alweer voor de negende keer georganiseerd. Steeds wordt een ander zintuig onder de loep genomen. Dit jaar staat 'ruiken' centraal. De rode draad is de Groninger molen, die aan het eind van de 19e eeuw volop floreerde. De molen geeft een mooi beeld van de ontwikkelingen in de landbouw. Ze hebben verschillende functies gehad, zoals korenmolen, pelmolen, zaagmolen of watermolen. Alleen al in Groningen bevonden zich meer dan 1000 molens, heden ten dage heeft Groningen nog zo'n 83 molens. Tijdens de Tocht om de Noord van 2014 zullen de wandelaars veel van deze molens letterlijk aan den lijve ontdekken en zelfs worden geconfronteerd met verdwenen

molens. In de volgende Zelfzwichters zullen wij u informeren over de voortgang van de organisatie en het derde nummer zal in zijn geheel worden gewijd aan dit evenement. Raadpleeg voor meer informatie de website van de tocht: www.tochtomdenoord.nl.

Molenaar Geert Hendrik Spoelman overleden

Op 4 februari 2014 overleed, een dag na zijn 87ste verjaardag, Geert Hendrik Spoelman. Dat Geert Spoelman molenaar werd, was niet zo verwonderlijk. Vader Hendrik Spoelman was vanaf 1934 eigenaar van molen Hollands Welvaart in Mensingeweer en Geert nam het stokje eind jaren zestig over. Geert Spoelman woonde naast de molen en kon daarom de molen goed in de gaten houden. Als de molen in het weekend draaide, zette hij zijn stoel voor de ramen van zijn huis en zat de hele middag te kijken hoe "zijn" molen draaide. Geert Spoelman is op 8 februari begraven op de begraafplaats in Mensingeweer.

Ranomi Kromowidjojo boegbeeld voor molen Eureka in Wetsinge

De bekende zwemster Ranomi Kromowidjojo, afkomstig uit Sauwerd, is sinds 2014 beschermvrouw van de molen Eureka in Wetsinge. Koren- en pelmolen Eureka is door de familie Offeringa op 30 oktober 2013 officieel overgedragen aan molenstichting Winsum. De molenstichting is bezig met de restauratie van de molen en hoopt met Kromowidjojo als boegbeeld gemakkelijker sponsors te kunnen werven.

Nationale Molendag

Op zaterdag 10 mei 2014 wordt de jaarlijkse Nationale Molendag gehouden. Iedere tweede zaterdag in mei is het Nationale Molendag. Meer dan 600 wind- en watermolens en gemalen zijn dan geopend voor het publiek. Sinds 1972 vinden ieder jaar de

Steeds meer (jonge) kinderen maken kennis met een molen, bijvoorbeeld via de erfgoededucatietrajecten die Erfgoedpartners voor diverse gemeenten heeft ontwikkeld. Hierdoor komen kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar ieder jaar in aanraking met een erfgoedinstelling in hun gemeente. Met de kleuters wordt doorgaans het project 'De Molenmuis' uitgevoerd. Maar 'gewoon' met je ouders of andere familieleden een molen bezoeken, zoals hier tijdens een Nationale Molendag, kan natuurlijk ook.

Nationale Molendagen plaats. Met de Molendagen wil Vereniging De Hollandsche Molen laten zien dat molens vitaal zijn; levende monumenten die het verdienen om te worden behouden. Tijdens de molendagen kunnen bezoekers een molen van binnen bekijken en organiseren molenaars en eigenaren extra activiteiten.

Monumentaal Usquert en molen Eva

Op zaterdag 10 mei en zondag 11 mei is er in Usquert weer de manifestatie Monumentaal Usquert, waarbij in veel woningen en gebouwen activiteiten zijn in de vorm van muziek en exposities. Ook molen Eva doet mee.

Het graan wordt weer met paard en wagen naar de molen gebracht en vanaf de boerenwagen in de molen naar de steenzolder geluid. Daarna verlaten paard en wagen de molen weer door de achterdeuren. Het graan

wordt gemalen en later weer opgehaald. Bij de molen wordt graan geschoond met een waaierkast, die wordt aangedreven door een stationaire motor. Ook wordt er olie geperst door een oliemolentje, eveneens aangedreven door een stationaire motor. Verder is er nog een velddorsmachine in werking en is er een oude tractor met landbouwwerktuigen.

Quiltfestival Noord-Groningen en molen Eva

Van 13 tot en met 15 juni is molen Eva een van de locaties van het Quiltfestival Noord Groningen. Tijdens deze dagen worden quilts uit binnen en buitenland tentoongesteld. In vrijwel alle kerken, drie molens en een paar dorpshuizen in de gemeente Eemshaven zijn dan exposities. Mensen uit alle delen van het land, maar ook uit Duitsland en België kwamen bij het vorige festival, in juni 2012, een kijkje nemen. Hier en daar moesten verkeersregelaars opstoppen voorkomen.

GEBROEDERLIJK OP DE STELLING VAN DE ENTREPRISE IN KOLHAM (FOTO JAN DANES)

Verrassende molenfoto

De verrassende molenfoto's staan dit jaar in het teken van de seizoenen. Voor dit eerste nummer een foto van De foto's zijn van de hand van fotograaf en molenaar Jan Danes uit Kolham. Deze keer een foto van poldermolen De Dellen in Nieuw-Scheemda in het bloeiende koolzaad.

Bezoekcijfers 2013

Begin dit jaar heeft Erfgoedpartners Museumhuis/Molenhuis voor het eerst behalve de bezoekcijfers van de musea ook die van de molens opgevraagd. Hieronder een overzicht van de reacties.

Naam molen	Plaats	Bezoek 2013	Noten
SLOCHTER MOLEN-STICHTING			registratie voor alle molens van de SMS vanaf 8 mei 2013
Stel 's Meuln	Harkstede	1.135	
Entreprise	Kolham	240	
De Ruiten	Slochteren	768	
Groote Polder	Slochteren	195	
Fraeylemamolen	Slochteren	416	
Windlust	Overschild	51	
GEMEENTE VLAGTWEDDE			
Standerdmolen	Ter Haar	1.000	
Vestingmolen	Bourtange	3.500	
MOLENSTICHTING OLD-AMBT			
De Dellen	Nieuw-Scheemda	125	2 april tot 30 oktober open op de maandagavond en als proef van de Molenwerkgroep nu ook op iedere tweede zondagmiddag in de maand over de zomertijd.
de Westerse molen	Nieuw-Scheemda	61	
STICHTING MOLEN DE HOOP			
Molen De Hoop	Haren	450	
MOLENSTICHTING FIVELINGO			
Olinger Koloniemolen	Laskwerd	4	Opmerking molenaar: aantal betreft de laatste twee maanden van 2013, daar voor was ik nog geen molenaar op deze molen. De molen is ook zeer slecht bereikbaar . Een verharde toegangsweg zou het bezoekersaantal zeker doen stijgen.
De Meervogel	Hoeksmeer	52	
Stormvogel	Loppersum	925	
MOLENSTICHTING HUNSINGO			
Krimstermolen	Zuidwolde	180	
Wilhelmina	Groningen	1.250	
Koningslaagte	Zuidwolde	35	
Noordermolen	Noorddijk	300	
MEERSCHAP PATERSWOLDE			
De Helper	Haren	820	
GEMEENTE ZUIDHORN			
Molen Fortuna	Noordhorn	388	
MOLENSTICHTING WESTERKWARTIER			
De Jonge Held	Leegkerk	93	
De Zuidwendinger	Vierverlaten	0	niet toegankelijk voor bezoekers in verband met toegangspad dat privéterrein is
De Eolus	Aduard	23	
De Eendracht	Sebaldeburen	380	naast Nederland uit onder andere België, Nieuw Zeeland, Amerika, Zuid-Afrika
De Westerhorner	Grijpskerk	68	
De Zwakkenburger	Niezijl	55	

Deze rubriek gaat over timmeren, schilderen
en restaureren aan de Groninger molens

MOLENONDERHOUD

Koren- en pelmolen **Berg** (130) te Winschoten
In november 2013 zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

* Al het houtwerk buitenom is schoongespoten; de staart, de spruiten, de schoren en de windborden zijn geheel geverfd; het verfwerk van de balie is bijgewerkt.

(schildersbedrijf Cor Buist)

* De bovenas is wat opgetempeld en enigszins naar voren gesteld. Zowel het bovenwiel als de bonkelaar is opnieuw gesteld, waardoor beide kamraderen weer goed en zonder knarsetanden in elkaar grijpen. Bij de verbinding tussen de lange schoren en de lange spruit, zijn ondersteunende klossen aangebracht. (molenmaker Dunning)

Vestingmolen (126) te Bourtange

De molen is aan de buiten kant schoongemaakt en opnieuw geverfd. Daaraan voorafgaand is de molenmaker geweest en heeft lekkage van het dak verholpen. Het kleedhout van de voorkeuvelens was totaal verrot en is vernieuwd. Er zijn nieuwe stormluiken in gemaakt en werd een nieuwe regenkraag aangebracht. Binnenin is het rondsel van de steenspil vernieuwd. Deze was beschadigd doordat de staven over de kammen waren gegaan.

Al met al een flinke opknapbeurt.

Paaltjasker (146) te Nieuw-Scheemda

Molema heeft deze winter gewerkt aan het herstel van de tjasker: de roedebalk is op 7 februari gereedgekomen en werd daarna opgehekt. In het voorjaar wordt de tjasker door Molema weer op zijn plek gezet.

Poldermolen **De Dellen** (95) te Nieuw-Scheemda

In december 2013 zijn de beide wachtdeuren (valkleppen) vervangen. Er is offerte aangevraagd voor onderhoud aan het gevlucht, het vervangen van de windpeluw en het doorhalen van de roeden. Vermoedelijk kunnen deze werkzaamheden dit jaar worden uitgevoerd.

Slochter Molenstichting

Koren- en pelmolen **Stel's Meulen** (97)
te Harkstede

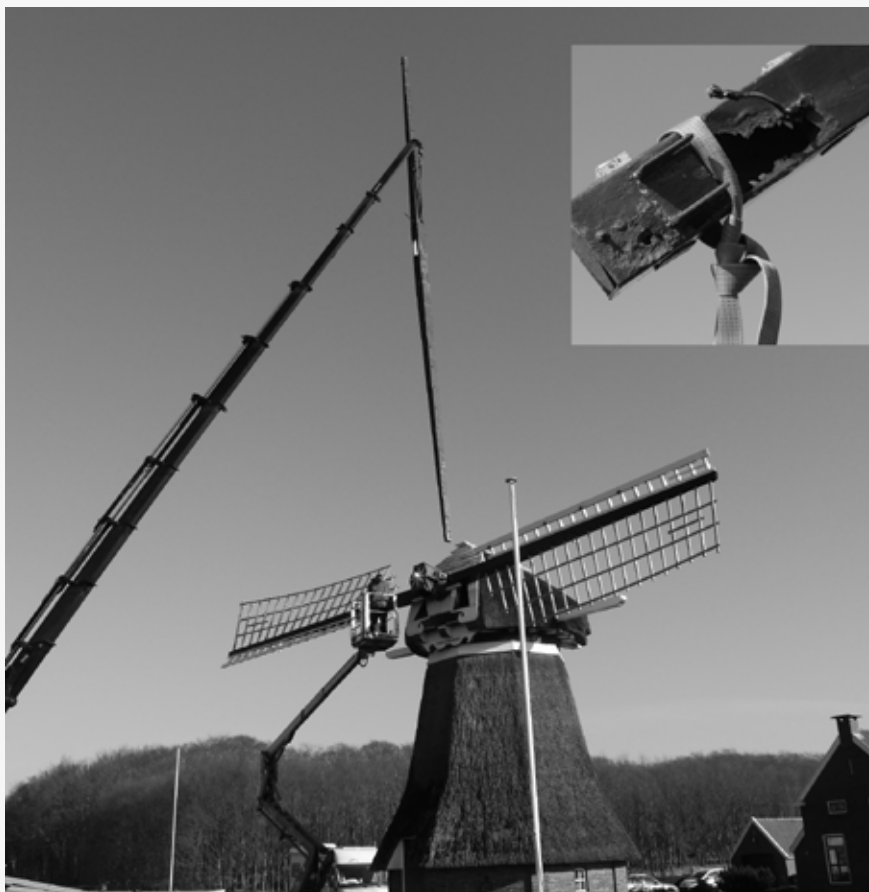
Molenbouwer Dunning is inmiddels met een aantal werkzaamheden in zijn werkplaats begonnen. De nieuwe roeden staan in maart op de planning.

Poldermolen **Fraeylemamolen** (109)

te Slochteren

De werkzaamheden door molenbouwer Poland uit Oterleek, zijn onlangs afgerond. Werd vorig jaar de binnenroede al vervangen door een nieuwe, begin februari volgde de nieuwe buitenroede. Ook de beide spruiten en de korte schoren zijn vernieuwd, zodat gesteld kan worden dat deze molen er momenteel weer puik op staat!

FOTO: EEN PLAATJE VAN HET VERWIJDEREN VAN DE OUDE BUITENROEDE, MET OP DE INZET HET ENE EINDE VAN DEZE ROEDE, WAARUIT BLIJKT DAT HET NIET EEN OVERBODIGE INGREEP IS GEWEEST.

Poldermolen **De Groote Polder** (111) te Slochteren

Het bestuur van de Slochter Molenstichting werkt aan de aanvraag voor restauratiesubsidie. Ook deze molen zal ondermeer een nieuw gevluht moeten krijgen, terwijl er voor de wateropvoer een circuit gaat worden aangelegd, vergelijkbaar met dat van de beide 'buurmolens', de Fraeylemamolen en De Ruiten.

Poldermolen **Bakkers Meulentje** te Slochteren
De 'restauratie' van dit weidemolentje vordert gestaag in de werkplaats van de Historische Scheepswerf Wolthuis in Sappemeer. De molen is helemaal gedemonteerd en het schilderwerk is bijna klaar.

Bij poldermolen De Ruiten, waar het molentje straks weer geplaatst gaat worden, is door het bedrijf W. Buurke - bestratingen BV uit Veendam een betonnen put neergezet. Daarin zal, nadat Buurke de put daarvoor geschikt heeft gemaakt, de roerom worden aangebracht. Boven op de put, die aan de waterkant bij De Ruiten wordt neergelaten, krijgt het molentje zijn nieuwe plek zodat het straks sinds lange tijd weer water kan gaan opvoeren.

Poldermolen **Kloostermolen** (68) te Garrelsw eer

Het rietkleed op de romp van de molen is aangebracht. Meteen daarna is men begonnen met het op metselen van de veldmuren met oude Groninger metselstenen en het schoonspuiten van de muren waarna ze ingevoegd worden. Ook de nieuwe stalen vijzel is inmiddels gereed en ligt te wachten op transport naar Garrelsw eer. Nu is men bezig met de vervaardiging van een aantal hulpconstructies voor en achter de vijzel ten bate van de wateraanvoer en -terugloop. De molenbouwer heeft de kap ook bijna klaar zodat deze, zover mogelijk, afgeschilderd kan worden. De kap is dan zover gereed dat deze naar de molen overgebracht kan worden en ter plekke met riet kan worden bekleed. De roeden worden op dit moment door de molenmaker opgehekt. De wieken krijgen

weer zelfzwichting met stroomlijnneuzen (van Bussel) en remkleppen. Als alles klaar is, worden de roeden weer eenzijdig afgehekt, gereed voor transport. In de molen zijn alle zolders en trappen weer aangebracht. Dit wacht nu nog op de afwerkpunten zoals leuning en dergelijke voor de veiligheid. Op de begane grond moet nog veel gebeuren maar dit komt pas nadat de vijzel is geplaatst.

Korenmolen **De Lelie** (32) te Eenrum
In januari is de kap van de molen teruggeplaatst en zijn de werkzaamheden aan het boventafelement en achtkantstijlen afgerond. Ook is de hele kap geschilderd. De molen is inmiddels weer geopend voor bezoekers en heeft weer gedraaid.

FOTOBIJSCHRIFT

Zaag- en slijpsteenmolen **De David** te Warffum

Opdracht is gegeven voor de tweede fase van de restauratie. De molen wordt dit voorjaar voorzien van een lintzaag en slijpsteen. Tevens zal een hulpaandrijving voor windstilte in de vorm van een stationaire motor worden geplaatst. Inmiddels is ook gestart met de opleiding van speciale vrijwilligers voor de molen onder leiding van molenaar Johan van Dijk.

DUNNING MOLENBOUW

ONDERHOUD • RESTAURATIE

Provincialeweg 28 • Adorp • 050-3061221

info@dunning-molenbouw.nl

fax: 0598-450013

06-51856323

www.dunning-molenbouw.nl

DISCUS UW HUISDIEREN **SPECIALZAAK** **Ekkelkamp**

- * Tropische vissen, aquariums en benodigdheden
- * Hengelsport en benodigdheden
- * Vogels, vissen en knaagdieren
- * Hondensport, dierbenodigdheden
- * Diervverzorging en -apotheek
- * Paarden- en veevoerders
- * Klompen en laarzen

Fa. Ekkelkamp
Rijksstraatweg 135 Haren
tel. 050-535 02 15

Koning Molenzellen

- Nieuwe zeilen
- Reparaties
- Touwwerk
- Smeermiddelen
- En meer

Sipke Koning
06-44003400

www.koning-molenzellen.nl

Molennmakersbedrijf Molema V.O.F.

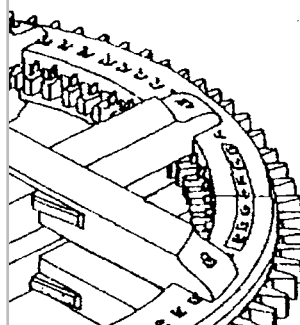

Provincialeweg 4, 9677 TW Heiligerlee

telefoon (0597) 59 16 60

telefax (0597) 59 11 76

mobiel 06 53 22 48 91

AGENDA

Sommige agendapunten zijn uitgebreider beschreven in de rubriek **ANDER MOLENNIEUWS**. Raadpleeg voor de meest recente gegevens de **agenda** op de startpagina van de website van Het Groninger Molenhuis: www.groningermolenhuis.nl
Openingstijden van de molens staan, voor zover ze bekend zijn, vermeld op de website in de rubriek **GRONINGER MOLENS**; klik bij de gezochte molen op de link **Meer Informatie**.

10 april 2014	Kopijsluiting voor de Zelfzwichter 2014/2
14 en 15 juni	Groninger Molenweekend 2014
	Thema: Naar de molen!
do 5 juni	Vrijwilligersavond in Slochteren

FOTO: MAGDA STRIJKSTRA-KALK

De Noordermolen in Noorddijk is opgenomen in de Tocht om de Noord 2014 (zie ook Ander Molennieuws)

Ficium sim dolo et facesti
stisciis nonse odi bea qui
dem faceaqua fugia nes et,
commosam re dolorem
percit, sendesequae sam, sus
eum eati ex et, simagnam,